

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ ÉS PARÓKAKÉSZÍTŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
AZ ORSZÁGOS BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ ÁRURAKTÁR TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	6 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára	40 fill. Kapható a kiadó-hivatalban.

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Csengery-utca 15., ahová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17., ahová minden pénzküldemény és a lapra vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-en.

Az ipartestület telefonszáma 88—13.

SZAKISKOLAI MEGNYITÁS. A szakiskolának női továbbképző tanfolyama szeptember hó 16-án nyílt meg a VI. ker. előjárósági épület földtől udvari helyiségében (VI., Aradi-utca 23.) Előadások minden héten kedden és csütörtökön este 9 órától 11 óráig tartanak. — Tandíj 15 korona. — Beiratkozni lehet minden este 4—7 óráig a testület irodájában.

A tanfolyamon részt vehet minden fodrászmester, vagy segéd és ezek törvényes hozzátartozói.

A szakmai szervezkedés.

Írta: Deffert János.

Már örök idők óta hangoztatjuk e helyt az önszegély szükségességét s ez nagyon is magától értetődik, hiszen katolikus alapelv az, hogy mindenki előbb maga-magáról gondoskodik, mielőtt az állam segítsége után kiabál. Azonban alapelv ide, alapelv oda: mégis megjön az a pillanat, amikor az állam segítségét éppenséggel nem nélkülözhetjük. A szociális nyomorban is az Isten csak azon segít, aki maga segít a maga baján. Más módon pedig csak azon lehet segíteni, aki életszükségleteit, illetve az élethez támasztott igényeit a szociális viszonyokba bele tudja illeszteni, aki nem a megváltozott viszonyok félreismerésében rég jobb idők szokásainak hódol. A jelen idők szociális harcában, az élet komolysága érvényesül.

A legutóbbi magyarországi borbély- és fodrász-kongresszus szónokai nyomatékosan hangsúlyozták beszédeikben, hogy az ipartörvény számtalan pontjai javításra szorulnak ugyan, de egyuttal hangsúlyozták azt is, hogy az iparosok nyomoruságuknak nagyrészt saját maguk az oka. Az iparosoknak nem volna szabad mindent más faktoroktól,

legelsősorban pedig nem a törvényhozástól várniok, hanem ő nekik sem volna szabad magukat a modern szellemektől elzárkózniok s meg kellene ismerkedniök a jelenkor gazdasági életével. Sok szakma hasztalanul vár arra, hogy a technikai tudományok mai haladásának valamely szakma javára törvényhozási uton, megálljt parancsolnának. Ez a kultúra haladása szempontjából, képtelenség is volna. Az iparosoknak a megváltozott viszonyokba bele kell illeszkedniök, mert semmi kilátás sincs arra, hogy a megváltozott viszonyok vissza fognak fejlődni, illetve hogy azok ő hozzájuk fognak illeszkedni.

Mindenekelőtt szükséges az iparosok szolidáris érzéke és a kari önérték fejlesztése, amely pontokban az egyes szakmai iparosok kívánni valót hagynak hátra. E két hiányban rejlő indolencia, melynélfogva minden szervezkedéstől távol tartják magukat, az üzleti életben tapasztalható hanyatlásának fő kuforrása. A részvétlenség az ipari törekvésekkel szemben iparos körökben szinte közmondásossá lett. Az ipartestületek helyiségei gyakran színhelye a kitorró szenvedélyeknek, a személyes érdekellentéteknek. Az ipari törvényhozás, jóllehet ez sehol a világon nincsen menten hibáktól, mégis jobbnak kellene lennie, mint a gyakorlatnak. Hol vannak azok a szociálpolitikai, kereskedelmi és emberbaráti intézmények, melyekről az ipartörvény sok helyütt beszél? Azt hangoztatják felülről, hogy a törvényhozásnak lehetetlen oly rendelkezéseket teremteni, melyek egyedül magukban, az iparosok hathatós közreműködése és támogatása nélkül, minden kérdésben kielégítő megoldást lehetővé teszik. Szükség van tehát minden téren magának az iparosság közreműködő támogatására.

Figyelmeztetés. Az orsz. borbély- és fodrász áruraktár szövetkezet, igen szép és tartós kivitelben készít *fodrász-üzlet berendezéseket* és *felszerelményeket* egyszerű és a *legfinomabb* kivitelben, készpénz és részletfizetésre is. *Satarics Péter* a már közölt visszaélés miatt, árukihordói állásából elmozdítva lett, árut tőle a tagok ne vásároljanak, mert máshonnan a kiselejtezett silány árukat árusítja. A *fehérnemű kölcsönző osztály* f. évi október 1-től kezdve, hosszú kabátokat is kölcsönöz, az ezekre való megrendelést a szövetkezet irodája veszi fel. Valódi *Pollárt* borotvák és fenőszijak szövetkezetünk áruraktáránál kapható.

Törvényhozási tekintetben mindenesetre sok intézkedésre volna szükség, ha az emberemlékezet óta revezió alatt álló ipartörvény módosítását az iparoskongresszusok határozatainak értelmében oldanák meg. Sok üdvös intézkedést lehetne még az ipartörvényben megvalósítani, úgy mindenekelőtt az ipartestületek autoritativ hatalommal való kiépítése, mely a piszkos konkurrencia elleni hathatós védelemre képesitené őket.

Mint az ipartestületek autoritativ hatalommal való ellátása ép oly szükséges volna a mesteri cím törvényes létesítésére — mint az Németországban és Ausztriában szükségképen már megtörtént — és ehhez a tanonctartás jogának a kötése. Lehetővé kell tenni az iparosok általános szakbeli és kereskedelmi kiképzést s az ipari kérdést elsősorban művelődési kérdésévé kell tenni, másodsorban pedig következzen a szervezkedés és önsegély kérdése. Erről a magasabb nézőpontról kell az ipart megtekinteni s csak amikor ezek az alaptételek megvannak törve, csakis akkor lehetne az iparról szóló szállóigét, az „aranyverem“-ről igazsággá emelni.

Az önsegítés terére kell lépnünk, megteremtve az összetartásos együttműködés által, új szakipartestületek megalakításával, ott, ahol erre elég számú szaktársak vannak egy helységben és önálló szakipartestület még nincsen. Ez az utolsó szó könnyen meg van mondva, de míg az testet ölt, nagyon sok nehézséggel meg kell küzdenünk, mielőtt az összetoborozás létrejön, sok fáradságot és áldozatot kell hoznunk, míg a szervezet megalakul. S mégis ezek volnának még a legkisebb gondjaink. Mihelyt a

megalakulás megkezdődött, még csak akkor fognak felmerülni az igazi gondok, elosztatni sok szaktárs bizalmatlanságát, a tagoknak az összetartozandóság érzékét vérükbe oltani, szaktársi szeretetre tanítani. Mint látjuk, nagyok a leküzdendő nehézségek, melyek azonban zárt eljárás mellett csak az egységes test megerősítésére szolgálnak s a testületek megegyés-ségedésére fognak vezetni. Különösen fősulyt kell majd a testületek és szervezetek közigazgatására helyezni s vezetésüket oly férfiakra bízni, akik egytől egyig a mai kor szellemétől át vannak hatva s a sötétséget műveltségükkel s a szent ügryhöz méltó elszántsággal le tudják majd küzdeni.

Ámde, ha a törvényhozás köreiből némileg indokolt is az a vélemény, miszerint üdvös intézmények létesítésére, az iparosság közreműködésére van szükség, azok meg nem teremtése még sem az iparosság büne. Egyes szakmák iparosai között, — köztük a szakmánknál is elsősorban — akadtak értelmes férfiak, akik az összeség érdekében, saját érdeküket megkockáztatva, ernyedetlen fáradsággal és buzgalommal nemcsak magyarázták az összeségnek a boldogulás utját, hanem semmiből meg is teremtették az erre szolgáló szervezeteket, intézményeket. Van a fodrász- és más ipari szakmák mestereiknek betegsegélyzőpénztárak, sőt nyugdíj és más közművelődési egyesületeik is. Így volt ez valamikor más államokban is. A különbség itt és ott között csak az, hogy külföldön, amikor a törvényhozás belátta, hogy az iparosság nagy részének hiányzik az önsegítés iránti érzék, törvényhozási uton gondoskodott arról, hogy az ilyen fajta nép-

Szakálás nők.

— A „Fodrász Ujság“ eredeti tárcája. —

A történelemben többször voltak már idők, amikor a férfi legszebb diszét nem tekintették annak s úgy látszik, mintha ismét ilyen korszak előtt állanánk. A fiatalabb nemzedéknél alig látni már bajuszt, szakált meg éppenséggel nem. S nem is azért nem látunk ezeknél bajuszt—szakált, mintha a természet szakálnövés dolgában mostohán bánt volna velük, hanem egyszerűen divat lett a bajusztalanság. Pedig a fiatal urak mi mindent nem lettek volna képesek elkövetni — egy szál bajuszért?

Jóllehet, hogy az arcszőrt a férfiak csak időszakonként nem kedvelték, a nőknél az mindenkor felesleges és gyűlölt portéka volt, dacára annak, hogy a természet néha egyeseket közülük ugyancsak megáldotta ezzel a férfias disszel. A történelem hagyománya szerint Semirámis királynőt gyönyörű szakállal áldotta volt meg a természet, sőt egy női szépség hire is koronázta meg fölkennt homlokát.

Szent nőkről is tud a legenda, akiknek szép szakáluk volt; két másik szent életű nő pedig, akiket szépségük miatt nagyon is megkörnyékeztek s férfiak, arra kérték imájukban a mindenhatót, miszerint a kísértetektől szabaduljanak, adna nekik szakált s kivánságuk teljesítve lön. Hogy ezek aztán a férfiak körülrajongásától óva maradtak-e, arról nem szól a krónika.

A hős asszonyok között is akadtak olyanok, akik szép szakállal dicsekedhettek; ezeknek férfidiszük talán nem is volt

kellemetlen. Így XII. Károly svéd király hadseregében szolgált egy női gránátos, akinek szép szakála volt s Poltovánál hadi fogságba esett. Mária Terézia hadseregében egy gyönyörű szakálás nő a huszár ezredesi rangig vitte, sőt még generális is lett volna belőle, hacsak a királynő a családi körébe való visszatérésre és női ruha viselésre nem kényszerítette volna.

De nemcsak a szentek és hősök között voltak szakálás nők, hanem a boldog feleségek között is akadtak olyanok, melyek szép szakáluk dacára is jó háziasszonynak bizonyultak. Schäffer Liza, aki a XIII. század végén Hamburgban élt, szépség hírében állott. Négy leánygyermek között, egyiknek sem volt szakála. Sok más szakálás nőkről is tudnak, akik jó anyák és feleségek lettek s akiknek szakálától a férfiak nem riadtak vissza, általában csak a mutatványos bódék tulajdonosai tanusítottak különös érdeklődést irányukban.

A leghiresebb a szakálás hölgyek között bizonyára Pastrana Julia, egy mexikói hölgy volt, akinek nemcsak szakála volt, de feltűnő rutsága miatt is kitűnt közülük. Kitűnő énekesnő és táncosnő volt ez a Pastrana Julia.

Ez utóbbinak utánzója is akadt, aki Pastra Leonorának adta ki magát. Gyönyörűen kifejlődött termete volt, mellyel nagy feltűnést keltett. Azonkívül szellemes és művelt hölgy volt; 1884-ben férjhez ment. Egy fiúgyermek született, aki azonban csakhamar meghalt.

Jóllehet, hogy sok, a természet által szakállal megáldott nő abból nemcsak hogy megélték, hanem szép vagyont is gyűjtöttek, a természetnek még sem lehettek nagyon hálásak adományáért. A mások által való megbámultatásnak is megvannak a maga bizonyos hátrányai.

jóléti intézmények létfeltételei az ipartörvényben biztosítassanak. Hogy ez még Magyarországon nem történt meg, az valóban nem az iparosság bűne.

Nyílt levél a „Pesti Hirlap” szerkesztőjéhez.

A „londoni borotválkozás” redivivus.

Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapjának szeptember 18-iki számában „A londoni borotválkozás” cím alatt egy terjedelmes — s mivel ezuttal már harmadszor, — gondoljuk iparunk ellen tendenciozus cikk jelent meg, melyben egy „Bogi” aláírásu munkatárs ur, Szász Zoltán ur állítólagos tapasztalataira is hivatkozva, párhuzamot von a londoni és a budapesti fodrászok jó munkája között, a mérleget alaposan az utóbbiak rovására billentgetve. A cikkirő ur cikkében azon nézetének ad kifejezést, hogy a napisajtónak engedhetetlen kötelessége volna foglalkozni azzal, hogy a borbélyokat jobb és biztosabb munkára buzdítsa. Örömmel üdvözlöm a cikkirő ur kezdeményező ötletét ebben az állítólag rég a nyilvánosság elé tartozó ügyben s abban a reményben, hogy tek. szerkesztő ur igazságszeretetében ezuttal is az audiantur et altera pars elvére fog helyezkedni s felszólalásomat, — mely bizonyára minden magyar fodrász véleményét is tolmácsolja, — a fodrászok által is kedvelt és tömegesen előfizetett P. H.-ban is közzé fogja tenni, bátor vagyok harminc évi szakemberi tapasztalataim alapján abban a meggyőződésben a felvetett témához hozzászólni, hogy teljesen objectiv soraim a cikkirő ur, a nagyrabecsült közönség és fodrászok kölcsönös megértéséhez lényegesen hozzá fog járulni.

A cikkirő ur a budapesti borbélyokat cikkében úgy állítja, hogy mintha ezek szakképzettség tekintetében messze mögötte állnának londoni szaktársaiknak. Ezen állítás megcáfolására bátorkodom cikkirő urnak ajánlani, méltóztassék neki unalmas perceiben a külföldi szaklapok állásközvetítő rovatát megnézni s csakhamar fogja látni, hogy amikor bor-

Nemrégiben Pozenben egy nyolcéves szerencsétlen leánykának ki kellett maradnia az iskolából azért, mert társnői mindég csufolták és megcibálták a szakálát. A Dreyfuspőr revíziója alkalmával pedig Párisban egy német szakálás hölgyet letartóztattak, mert kémnek tartották. A hölgy az igazságügyi palotában egy magasrangu tisztviselő ismerősére hivatkozott, aki aztán tényleg kiszabadította kellemetlen helyzetéből.

Kevésbé jól járt egy apáca szakála miatt Portugáliában a forradalom alatt. Egy hivatalnok észrevette, hogy a fogolyapácák egyikének kék az arcbőre, mint a beretvált férfiaknak is szokott lenni. Demaszkirozni akarván azt a huncut jezsuitát, aki fegyverrel a kezében mert királyáért küzdeni, miközben meggyőződött arról, hogy szegény „jeszuitánk” teljes joggal viselte fejkötőjét.

Az 1870—71-beli német—francia háboru alatt egy szegény határszéli francia kovács szakálás feleségét a franciák halálra ítélték, német kémnek tartván őt, kinek szemérmessége nem engedte megvallani női mivoltát, míg végre férjének nagynehezen sikerült kézzelfogható bizonyítékokkal kimenteni őt.

Nőnek különben sohasem áll jól a szakál még akkor sem, ha férfiruhában jár. Nyugateurópában a természet ez a tévedése ritkábban fordul elő; déli részein inkább, de különösen Spanyolországban akad sok nő, akiknek arcát fiatal korukban kis bajuszka disziti, később azonban erős szakáluk is kifejlődik, mely semmivel sem kevesebb, mint disz, legkevésbé pedig, női disz.

Delta.

bélyegédi állás betöltéséről van szó, előszeretettel magyar segédek keresnek. Ha cikkirő ur azonban állításait a női fodrászokra és a hajmunkásokra vonatkoztatta volna, ezt minden pártatlanul gondolkozó magyar fodrász is nyugtázta volna. Tehát miért is borotválnak akkor az angol borbélyok jobban, mint a magyar borbélyok? Borotváltam külföldön és borotváltam már Londonban s ugyanott borotvál ma is vagy ezer magyar borbély segéd és mester. A borotválás különbözőségét minden ott működött borbély tudja; ez a következő körülményben leli magyarázatát:

Az angol ember mindennapi toilletejéhez tartozik a borotválkozás is. A vendég sorra kerülén, leteszi az ujságot, leveszi magas gallérját, beleül az amerikai székbe; a fodrász ezt hátra dobja, a vendég a székben kinyújtózkodik s a kiszolgáló borbély kényelmesen végzi legjobb tudása szerint kötelességét. Mindennapi műveletről lévén szó az angol embernél, alig van borotválni való az arcán; a borbély ecsettel kétszer is bekeni, de mindannyiszor csak könnyen borotvál; kiborotválás nincsen, hisz másnap ugys megint jön a vendég. . . .

Ezzel szemben tessék cikkirő urnak megfigyelni a mi nagyérdemű közönségünket a borbélynál. Sorra kerülve, első sorban ujságot keres a vendég, nem is egyet, hanem gyakran egy egész szerkesztőséget hord maga elé az olvasmányokból; magas gallérját a borotválkozás előtt kevés vendég veti le, de ennek ellenében nem is dől hátra a székben, (mert így terhes volna neki az ujság tartás) hogy a borbély teljes ügyességét kifejthesse, hanem kigyómódra görnyednie kell, hogy a vendég szakálát meg csak be is szappanozhassa. Már most méltóztassék elképzelni egy ilyen rendetlenül ülő, magas galléros, az ujságot közel a szeméhez tartó vendég s a borbély kinos helyzetét. (És ennél a pontnál nem akarok célzást tenni éppen e lap hasábjában a magyar borbélyok munkáját kritizáló s a gilletet magasztaló uriemberre, akit annak idején a borbélyok szaklapjukban ezen önborotváló szerszám-gyár reklámirójának bélyegeztek meg, a mit az illető író ur kiváló egyéniségénél fogva a magam részéről képtelenségnek tartom.) Külföldön a legtöbb helyen táblácskákön kéri a vendég urakat, hogy: „a tisztelt vendég urak kéretnek, borotválkozás közben az ujságot tegyék le” vagy pedig: „a hirlapok a várakozó vendég urak részére vannak” stb. S ha nem teszi le a vendég a lapot, udvariasan elkérik tőle. Nálunk az ilyesmiért legfeljebb egy csomó gorombaságot kaphatna a fodrász. Ilyen körülmények között nem ritkán geszik, hogy a vendég meglepedkezve, megüti a borbély kezét és kész a baj. Méltóztassék a cikkirő urnak valamely borbély balkezét figyelemmel megvizsgálni, hány sebhelyet fog azon találni, melyek javarészt a közönség e rossz szokásának köszönheti eredetét. Hol van itt a humanismus, a munkásvédelem? Százszámra tudnék a cikkirő urnak mutatni fodrászsegédek, akik negyven éves korukban nyomorékjai a közönségnek a borotválkozás közbeni rendetlen ülésének. Pedig én azt hiszem, hogy amidőn a közönség a legmagasabb foku igényeket támasztja a fodrászszal szemben, a legkevesebb a mit a fodrász a közönségtől kívánhat az, hogy igényeinek kielégítéséhez rendes és nyugodt üléssel alkalmat is adjon annak a fodrásznak, annál is inkább, mivel az olvasáshoz sokkal alkalmasabb — a kávéház.

A sajtó arc, amiről a cikkirő ur a borotválkozás után panaszkodik, legtöbbnyire szintén fenti abszordumból folyik, mert a borbély ügyességét szorult állásából nem fejtheti ki kellően. Hozzájárul a sajtó arc okául még az, hogy a mi vendégeink legkisebb része vesz példát az angol ember mindennapi könnyű leberetválkozás példájától, hanem legnagyobb része csak minden más- vagy harmadnapon borotválkozik, — de akkor huszonnégy óráig a bőr alatt — tekintet nélkül arra, hogy egy ilyen strapára arcbőre alkalmas-e vagy

sem. Ilyen esetben a borbély rosszul borotvál, punktum. Tagadhatatlan, előfordulnak rossz borbélyok is, Londonban is legalább annyi, mint nálunk.

Appopos borotvák! Az, hogy milyen gyártmányu borotvákat használjanak a borbélyok, arra nem mérvadó az államok, melyekben azokat gyártották, hanem a gyártmányok minősége. Ebben kizárólag a hosszabb gyakorlatból leszűrődött s a vendégek elismerése dönt. Hogy az utóbbi időben valóban tért hódítanak a német gyártmányu kések, az angol kések rovására, kizárólag a vendégek véleményén alapszik s a kések beszerzésénél a mikor minden fodrász csak arra törekszik, hogy a súlyos konkurrenciát leküzdje, a legjobbat nyujtasson vendégeinek, az ár sohasem játszik szerepet. Műköszörűseink kifogástalan minőségű raktárt tartanak ugy német, mint angol és svéd gyártmányu késekből.

A cikkirő urnak a krémekre vonatkozó állítása szintén csak részben állja meg a helyét. Nincs a világon az a krém, melyből Budapesten forgalomban nem volna. Általánosítva azonban drága voltuknál fogva nálunk nincsenek; a vendég azonban tarthat magának bármilyen krémet. Az angol borbélynál a krém drágasága nem képezhet akadályt, mert a nagy forgalom a szappan és krém közötti árdifferenciát bőven pótolja.

Végül cikkirő urnak ama kívánságára térek ki, mely szerint miniszteriumi támogatással borbélyokat kíván küldeni Londonba a borotválás elsajátítása céljából. A budapesti fodrász ipartestület számtalanszor folyamodott a magas kormányhoz támogatásért szakiskolai célokra, de nem a borotválás tanítására, mert minden világismerettel bíró ember tudja, hogy a borbélyok világiskolája Magyarország. Szakiskolai ösztöndíjakra a női fodrászat intenzivebb tanítása céljából van szükség, mely iparágak köszönhetik a külföldi szaktársak aránytalanul kedvezőbb gazdasági helyzetüket, de nem az uri szakmának. Ezzel minden előrelátó ember tisztában van, hogy a technikai tudományok haladásával a borbély hivatása előbb-utóbb kizárólag a hajvágásra fog szorítkozni. Az ipartestületnek a magas kormányhoz intézett kérvényei mindenkor azzal az indokolással utasított el, hogy a fodrász mesterség nem termelő ipar, kivitele nincsen, tehát támogatásra nem alkalmas. Kulturális célokra nálunk nincsen pénze a kormánynak. Nem is lehet pénze kis embereknek a kimiveltetésére — a mikor milliókba kerülnek a választások.

Deffert János

Gépek a mi műhelyünkben.

A régi jó időkben. . . . Nem, nem a mult a mi szemünkben ma tréfásan szomorú képét akarom feltárni. Szemünk a jövőbe néz. A jövő fodrászának műhelyébe akarom vezetni az olvasót.

Az emberi találékonyság mindenkor törekedett a tökéletes felé az ipar terén, ez a gépek feltalálására és azok használására vezetett.

A borbély mesterségről valamennyien jól tudjuk, hogy már a máriól-holnapra való megélhetést is alig biztosítja. Ezen keseregni nem elég, gondoskodni kell oly új és jövedelmező foglalkozási rokonágak bevezetéséről, melyek a gyarapítás biztos reményével tölt el bennünket. Ilyen mellékág a női fésülés és a szépségápolás. Mindkettő a gépek használatát involválja, azokét melyekről irni célom.

A gép hovatovább az emberi munkát kimélve, azt inkább csak a gép munkájának ellenőrzésére, a felmerülő hibák kijavítására igyekszik felhasználni. Gondoljuk csak meg, hogy milyen fáradságos munka volt, hogy csak egy példát hozzak fel, egy hosszú haju hölgy hajának megszáritása. Gondoljunk csak arra a sok kellemetlenségre, mely még a

nem is oly régi női fodrásznak kellett ugyszólván naponta kiállania, hölgyvendégeitől. Télen ugyanis ha fejet mosattak a hölgyek, még a legszorgosabb száritás után is bizony vizes maradt a haj s hogy ezt a hölgyek csak úgy egyszerűen szó nélkül hagyták volna, kötve hiszem.

Fejmosás után egy hölgy hajának megszáritása villanygép segítségével játszki könnyűséggel végezhető el. És ugyan mibe kerül egy ilyen száritógép beszerzése. Talán egy egész vagyon? Dehogy is. 40—50 koronáért már beszerezhető egy hajszáritógép, egyszeri szakszerű tanítással már elsajátíthatjuk a fejmosást és hajszáritást; s már is oly új ismeret birtokában vagyunk, mely naponta 20—30 korona biztos mellékkezeset teremt a mi számunkra.

A villanyos hajszáritógép szerkezete igen egyszerű. Egy motor a vízi malom kerekéhez hasonló kereket hoz gyors forgásba. A kerék egy bádóg tartóban van elhelyezve, melyen alkalmas réseken át a szoba levegője behatolhat a kerékhez. Már most a gyorsforgású kerék a szoba levegőjét előbb egy vörös réz drót tekeresen vezeti át s innen a nedves hajra jön a szoba felmelegített levegője; a haj meg fog száradni. Előbb hölgyeink azt fogják mondani, hogy hideg levegő jön a fejre. Es az érzés úgy következik be, hogy a meleg levegő amint a nedves hajra jön, a hajról a vizet elpárologtatja. A víz elpárolgásának következménye a haj száradása. Igen ám de amikor valamely folyadék elpárolog, a párologáshoz szükséges hőt a környezettől elvonja. Ezen hő elvonás idézi elő azt az érzést, mintha hideg levegő érné a fejbőrt. Ez azonban már egy néhány perc múlva megszűnik, akkor a mikor is már kevésbé nedves a haj. Ezt ellensúlyozni igen könnyű. Fejmosás után előbb dörzsöljük meg jól a nedves haját törülközőkkel és jó erősen marokra fogva a haját csapkodjuk körbe. Ennél azt érzük el, hogy a körforgásnál mutatkozó, központtól futó erő magával ragadja a vizesöppeket. A haj vége száraz lesz. Előnyös még a haját jól megdörzsölve, a kendőbe csavarni. Tehát csak akkor fogjunk a villanyosgépet száritáshoz miután a haját kendővel egy kissé megszáritottuk.

Gyakorlatomban többször hallottam azt a megjegyzést, hogy a villanyos hajszáritás káros hatással van a hajra. E helyütt talán alkalomszerű ezzel is foglalkozni. Mennyiben lehet káros a villanyos géppel való száritás? Fentebb leirtam a villanyos hajszáritó gépet. Miképpen történik a vele való száritás? Ugyebár mint mondtam a szoba felmelegített levegőjével száritjuk a haját. Mi lehet itt káros? Az talán, hogy nagyon is kiszárad a haj? Nem! Ellenkezőleg, határozottan előnyös a haj száritása villanygép segítségével. Előnyös, mert még előbb ha még oly gondosan mosták és száritották hölgyeink a hajukat elég volt csak egy más hőmérsékletű szobába átmenni és már is meghül a fejbőr. A fejbőr meghülése mint a hűlés általában káros hatású. A szervezet, illetve azon része, mely meghült, kisebb ellenálló képességgel bír. Könnyebben inficiálódik s a mi esetünkben az következhetik be, hogy a haját tápláló sejtek olyan elváltozáson mennek át, mely a haj kihullását eredményezik. Sőt még az is bekövetkezik, hogy ezek a sejtek elvesztik véglegesen az életképességüket s az ember megkopaszodik. Itt még azt is fölemlitem, hogy talán azért kopaszodnak meg az emberek a kalap karimájáig, mert a nehéz kalapok alatt a test melegtől fölmelegszik a levegő s azután ha a kalapot leemelik, hidegebb levegő éri a fejbőrt, minek következtében hamarosan bekövetkezik a meghülés. Kalapunkat pedig éppen elégszer emelgetjük, hiszen ezt egy mohamedán közmondás is megörökíti, amikor azt mondja haragosának „Vándoroljon ugy a lelked, mint az európai kalapja.” Vagy talán előnyös az, hogy hölgyeink este megmossák a fejüket s kendőbe bugyolálva, a haj még másnap reggel is nedves. No és ne feledkezzünk meg a villanyos hajszáritógép létjogosultságának még egy

igen lényeges argumentumáról! Hát nem oriási kényelem az, hogy egy hölgy még a leghidegebb téli időben is haját mosathat s egy két óra múlva, már akár korcsolyázni is mehet. Az idegesen gyorsan élő emberek igen hamar behodolnak az olyan ujjításoknak, mely nem köti le őket sokáig egy helyben.

Ismételten tehát csak azt hangsúlyozom, hogy a hajmosás és villanyosgép segélyével a hajszáritás a fodrásznak minden tekintetben előnyös mellékfoglalkozást biztosít.

A következőkben a villanyos manicure gépet fogom ismertetni.

Bányász Henrik.

Az ebéidő.

A sok apró, de annál fájóbb bajaink között az ebéidő az, amely épen akkor bosszantja fel az embert, amikor a nyugodt emésztésen kívül nyugodt idegzetre is szüksége van a déli órákban összetorlódott munkánk lebonyolítására. A mostani — sehogys sem jó — munkarend az ebéidőt is azok között hagyta, amelyek a munkás és munkáltató közt „szabad megegyezés tárgyat képezik.” Szabad megegyezés alatt értve azt, hogy ott ahol egy segéd van, fél óra az ebéidő, ahol több, ott egy óra, amit aztán ha valamilyen okból nem tudna betartani, — úgy a mester, mint a segéd — végtelen bosszantásokra ad okot. Ezen tehát változtatni kell. De a magyarországi főleg pedig a budapesti szaktársak nemtörődömsége, — sajnos — annyira elfajult már, hogy hátukban a tőlük élő köszörűs is kipróbálhatja otromba élű bicskájának vágási lehetőségét. Félve fogok hozzá az ebéidővel járó bajok és kellemetlenségeknek egyszer és mindenkorra való megszüntetését célzó indítványom előterjesztéséhez. Azonban bizva abban, hogy szaktársaimnak is kellemes lenne ezt ajánlom: mondják ki a budapesti fodrász-mesterek, hogy az okt. 15-én életbelépő új munkarendben az ebéidőt úgy oldják meg, hogy $\frac{1}{2}$ 12-től $\frac{1}{2}$ 1-ig üzletüket zárva tartják.

Ha ezt bátran kimondjuk és meg is valósítjuk, rögtön vége szakad bosszankodásunknak, azért mert öt percet késünk. talán éppen valamelyik utcán elfogó vendégünk beszélhetnékje miatt. Sőt remélem, hogy a belvárosi fodrászok ki-mehetnek olcsóbb lakásokba a külvárosba vagy Budára anélkül, hogy üzletüknek ezzel kárt tegyenek. Áll ez segédekinkre is. A nős, tehát állandóbb segédek ma inkább vannak kevesebbet jövedelmező üzletben, mint a belterületen, mert éppen a déli órákban a mikor legtöbb a dolog, vagy éhesen tehát: idegesen, türelmetlenül, kapkodva dolgoznak, a mivel az üzletnek is és önmaguknak is kárt tesznek, vagy pedig ebédelni vannak és nemcsak hogy nem kereshetnek, de a vendégek is elszaladnak jobb hazát keresni. Gyomorbajunk is készlet, sürget ennek megvalósítására. Letagadhatatlan tény, hogy kevés kivétellel valamennyien gyomorbajosok vagyunk bármilyen mértékben is. Egyikünknek kevésbé mint másikunknak, de valamennyiünknek van valami bajunk a gyomrunkkal. „Egészséges gyomornak a vasszeg sem árt” a mi gyomrunknak meg az is árt, ha egy kicsit többet vagy erősebbet eszünk mint amilyent szoktunk. Gyomrunk érdeke tehát határozottan indítványom mellett foglal parancsolóan állást.

Üzleti érdekünk szintén e mellett van, mert hiszen $\frac{1}{2}$ 12-kor jóformán sehol sincs dolog, tehát bezárható az üzlet. Igaz, hogy eleinte bajos lesz, de megszokták vendégeink a 8 órai zárást is — a mit akkoriban lehetetlennek gondoltunk, a mikor még $\frac{1}{2}$ 10-kor zártunk — megszokják majd ezt is. A zsillatezéshez ez semmiképpen sem fog hozzájárulni de a déli ideges, türelmetlen munka sok vendéget kergetett ki üzleteinkből a fürdő szobába. Ami érthető is, mert hogy ebédelni kell, azt mindenki belátja, de hogy drága pénzért idegesen és gyorsan kelljen dolgozni, azt senki sem hajlandó

elhinni. Amennyi önborotválkozót termelt a mi éheskedvű borotválásunk, annyit még akkor sem veszítenénk, ha üzletünket 12-től 2-ig tartanánk zárva. Azt is tudjuk, hogy az önborotválkozás csak a reggeli órákban divik, esetleg este, de hogy valaki délben borotválkozzon egyedül, ebéd előtt, azt nem lehet elképzelni, olyan vasidegű embert nem hord hátán a pesti aszfalt. Üzleti érdekünk is én mellettem van! Most még csak azt jegyzem meg röviden, hogy intelligensebbeknek gondolom a magyar fodrászokat, semhogy az egészségi és pihenési szabályokat kelljen szemük elé tárni. Azért már be is fejezem indokolásomat azzal, hogy a fenti bajok megszüntethetők volnának, ha volna bennünk bátorság, felsőbbeségi érzés és saját magunk egészsége, kényelme és jobbléte iránt kellő figyelem ahhoz, hogy ezen ujjítást meg is valósítsuk.

Mindannyiunk és szakmánk érdekében teszem ezen — szerintem — helyes indítványt, azon hiszemben, hogy az intéző szakférfiak komolyan gondolkozni is fognak felette.

Bognár Endre.

A londoni borotválás.

A fenti cím alatt Szász Zoltán és egy álnevű író a „Pesti Hirlap” hasábjain magasztalták a londoni borbély szaktudását. a magyar borbélyok rovására.

Ez ötletszerűen irt cikket kellő értékére leszállítottuk a nevezett lap hasábjain. Melynek keletkezése nem volt más, mint nálunk már nagyon is megszokott magyar ipar semmibe-vevése s a külföld ösmeretének idétlen fitogtatása.

Nem is foglalkoznánk tovább e kérdéssel, ha közbe valami Schubert János nevű fővárosi késes-mester cikkét nem olvasnók ugyanazon lap hasábjain, aki mint „fogadatlan prókátor” elősmeri — szavai szerint — a „Figaró bácsik” bűnét. Nagyképűsködve kürtöli, hogy ennek oka az, mivel mi olcsó bécsi vásári szerszámmal dolgozunk s nem pedig finom angol acéllal s így nem pártoljuk a magyar ipart.(!)

Azt hisszük, Schubert késes-mester nem tudja, hogy mi milyen borotvával dolgozunk s összetéveszti a mi szerszámainkat a hozzá küldött szalonnavágó bicskákkal. Nézze meg a késes-mester a mi köszörűseink műhelyét s akkor csodálattal fogja látni, hogy nagyon is pártoljuk a magyar ipart, mert a legtöbb beretva angol acél.

S hogy ilyent kell használni oka az, hogy a késesek — mint a mester is, tisztelet a kivételnek — inkább politizálnak rosszul, mint beretvát csinálnának jól.

Különben azt hisszük, Schubert késes-mester ur egyik-hez sem ért. Mert ha értene, akkor nem úgy írna és nem nevezne bennünket „Hugli bácsiknak és Figaró bácsiknak.” hanem tudná azt, hogy mi is vagyunk oly tisztos és becsületes iparosok mint ő s ha már intelligenciája nem sugja néki azt, hogy illenék bennünket borbélyoknak vagy fodrászoknak címezni, akkor már a szakmájának érdeke követelhetné, ha már tőlünk akar élni, hogy velünk szemben legalább tisztességes hangot használjon.

Ha olyan késes, mint cikkíró, akkor nagyon ügyetlen mesterember s őszintén ajánljuk néki a közmondás igazságát „Sutor ne ultra crepidam.”

Gyászrovat. Szilágyi Jánosné, szül. Theodorovits Margit, Znoy Ágoston szaktársunk mostoha leánya, szeptember hó 19-én életének 27-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Nyugodjék békében!

Munkarend. A munkarendet előkészítő vegyes bizottság szeptember hó 29-én tartotta első ülését, ahol a segédek kiküldöttjei előadták kívánságaikat s betérjesztették azon garanciájukat, melylyel szerintük a munkarend betartását biztosítani lehet.

Dr. Révay Zoltán a bizottság elnöke, a mesterek és segédek közös megbeszélése után a bizottsági ülést felfüggesztette, hogy a legközelebbi ülésen úgy a mesterek, mint a segédek, pontonként megszövegezve bemutatják azt az alapelvet, melyen a munkarend megalkotható lehet.

Meghívó. A borbély és fodrász-segédek orsz. egyesülete f. évi október hó 3-án esti fél 9 órakor IV., Szervita-tér 8. sz. a. Mihalicsek vendéglőjében értekezletet tart, melyen a leendő munkarend lesz napirenden. Tekintettel az ügy fontosságára kérem szaktársainkat, azon feltétlen megjelenni sziveskedjenek.

Németh Viktor
jegyző.

Gulyás György
egys. elnök.

Fodrászok tankönyve. Bányász Henrik aradi kiváló szaktársunk, lapunk illustis munkatársa, egy fodrász tankönyvet irt.

Aki ismeri Bányász irásait, az már tudalában lehet annak, hogy csak jót kaphat kezei közé.

Szakipari könyv megírása nehéz munka, mert a száraz oktató szót az élvezhető elbeszélő köntösbe kell burkolni, úgy hogy az olvasó azt hiszi, hogy olvas, pedig tanul.

E nehéz munkát fényesen oldotta meg Bányász kollégánk. Az ő keresetlen mindamelllett behizelgő szavaival, oly élvezhetővé tette tankönyvét, hogy még mint olvasmányok is kellemes.

Szaccikvei, — melyekben felölel mindent — oly értékesek s oly könnyen, érthetőn van megírva, hogy abból mindenki tanulhat.

Szakmánknak szüksége volt e könyvre, szaktársainknak pedig egy kellemes eszköz a szakipari tudás fejlesztésére.

E könyv nem hiányozhat egy törekvő fodrász asztaláról sem.

A könyv ára 3 korona, mely összeg beküldése mellett, szerkesztőségünk is portómentesen küldi azt el.

Lapszerkesztő bizottság: Müller Károly Fülöp János.
Az ipartestület jogtanácsosa: Dr. Révay Zoltán ügyvéd
lakik IV., Veress Pálné-utca 14. sz.
Kiadja: Nagel István könyvnyomdája Budapest,
VII., Vörösmarty-utca 17.

Uri- és női fodrász-termek bérbeadó vagy eladó, 14 éve fennálló sarok helyiség, erős strapa végett. — Cim megtudható: VII., Garai-utca 50. Hajüzlet.

Fővárosnak folyton fejlődő utvonalan, egy 17 éve fennálló fodrász-üzlet, szépen berendezve, vidékre költözés miatt, sürgősen eladó. Havi forgalom 450—480 kor. — Megtudható Szidnaynál.

Üzlet átvétel.

Miután Fodor Sándor Budapest, II., Széna-tér 7. sz. alatti üzletét átvettem, kérem a hitelezőket, hogy követeléseiket ez év október hó 5 ig jelentsék be, mert ez idő után érkező bejelentéseket figyelembe nem veszek.

Balogh Vendel.

Tyukszem bőrkeményedés, szemölcs 48 óra alatt elmúlik a „CANNABIN“ használata után.
Üvegje 1 kor., postadíjjal 1 kor. 40 fill., 3 üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior hintőpor kéz-, láb- és hónaljizzadást 3 nap alatt megszünteti.
1 doboz 1 kor., postadíjjal 1 kor. 40 fill., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Előnyárok fodrászoknak:

10—24 drb rendelésnél	frco-frco és	30%	engedmény
24—50 „	„	35%	„
50—100 „	„	40%	„

Postán küldi a pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett

Dr. F L E S C H E. „Korona“
gyógyszertára
G Y Ö R, 30.

Úraságoktól levetett uri ruhák

kaphatók a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron

BRAUN és TÁRSA raktárában
VII., Károly-körut 13. I. em.

Frack, salon és smoking ruhák kölcsönbe adatnak, betét nélkül házhoz szállítva.

Minden szervezeti vevő a kialakított árból 5%-ot levonhat.

Haj félig ingyen!

Készpénz ellenében, rögtön vétel után.

Árak különként korona értékben.

Hossza	25	30	35	40	45	50	55	60	70	cm.
Francia kiviteli haj	9	11	15½	18	23	30	36	45	71	
Remis haj I-rendű	11	18	26	40	60	95	132	190	230	
Remis haj II-rendű	10	16	25	38	50	72	95	128	145	
Fehéritett haj I-rendű	40	50	75	100	125	150	170	210	260	
Német lehuzott, tiszta	16	40	65	90	130	140	—	260	350	
Kinai lehuzott tompa	—	6½	8	11	—	16	—	32	48	
Fehér bivalyhaj	30	35	45	55	65	90	110	125	165	
Fonat, telt és fogós 3 öznivel	50	50	60	60	70	70	85	gramm		
hossza	50	55	60	60	60	70	85	cm.		
kordel	—	25	20	15	12	12	12	cm.		
Tucatár kor.	12	20	30	32	40	60	98			
Fonat göndörítve I-a	40	cm.	tucat	K.	20.—					
Ugyanaz 45 cm.	...	...	...	...	tucat	K.	30.—			
Sima fonat 50 cm.	...	...	...	...	...	K.	26.—			

Fonat német használt hajból 70 gr. súlyban, 60 cm. hosszú, tucatja 36 kor.

Hajkrepp kilója 8 kor. — Gyapjukrepp kilója 7 kor.
5 kiló vételnél 6 kor.

Megrendelések utánvét ellenében, vagy jó referenciák bejelentésével. Meg nem felelő árut kicserélek, vagy a pénzt visszaküldöm.

Német levelezés

HELENE KRAUTER
TARNÓW, Ausztria.

JOSEF HELLER, MÜNCHEN
Rumfordstrasse 1/a.

Első és legrégibb délnémet beretvagyár és homoruköszörűde
Különleges üzlet teljes fodrászberendezésekben.
12 legnagyobb kitüntetés.

Különlegesség: Val. ang. beretvák saját homoru köszörrüléssel.

Védjegy: Josef Heller, München törv. bejegyezve.

Monachia borotva

lehuzásra 1/4, 5/8, 4/8 széles, darabja 3 korona.

Bejegyzett védjegyek.

Francia beretvák: 10, 13, 16 mm. széles „Pier-ron“ bej. védjegygyel, francia haj- és szakállollók „Pierron“ védj. különféle alak és hosszúságban. Haj- és szakállvágó-gépek. csakis kipróbált gyártmányu. Juwel, Koh-i-noor, Dalila, Aesculap, Mundus. Kitűnő viz- és olajlehuzó kövek, szijak és Ádám, valamint minden fodrászkellékek, kötszerek és illatszerek.

Régi borotvák, hajvágó gépek és ollókköszörűlése, gondosan és legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megjelent!

Bányász
„fodrászok szakkönyve“

Bányász könyve minden fodrásznak tanulságos és érdekes olvasmány. Tartalmas fejtegetései és tanulságos rajzai a fodrászipar fejlődését van hivatva előmozdítani.

Bolti ára 3 kor.

Megrendelhető és kapható:

Keppich Zsigmond kiadónál

ARADON

vagy az összeg beküldése mellett, franco szállítással, e lap szerkesztőségében

VII., Csengery-utca 15. szám.

Megjelent!

Megjelent!

Megjelent!

Minden intelligens fodrász

megveszi a „Modern Fodrász“ című könyvet, melyet míg a készlet tart **1 kor. 20 fillér** és 10 fillér postadíj, összesen tehát **1 kor. 30 fillérért** portómentesen küldünk.

Az összeg előlegesen küldendő be.

Tartalma: I. Hajápolás (a haj ismertetése), mindenféle receptek a haj ápolására, hajkihullás elleni vizek, hajbalzsamok. Bay-Rum. stb. II. Haj festés (élő haj és szakál festéséről), hajfestékek készítése. III. Manicur (kéz- és körömápolás és ehez használatos szerek. IV. Arcmasszás. V. Tyukszemvágás. VI. Uri fodrászat. Haj, szakál és bajuszdivatok, bajuszkötés, hajbehajtás. VII. A kés fenéséről. (Pontos utmutatás) VIII. Hajmunka. (A haj preperálása. A haj fehéritése. Hajbetétek készítése.) Különfélék. Mindenféle receptek fogporokról, mitesszerek elleni szerek, hajvizek, illatszerek stb.

Siessen megrendelni, mert csak addig szolgálhatunk, míg a készlet tart.

Cim: „Fodrász Ujság“ kiadóhivatala Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.

Lipp Ferencz

műköszörüs mester

Budapest, X. ker., Ráday-utca 5. szám.

Ajánlja aczéláru raktárát és műhelyét minden e szakba vágó munkák pontos, jó és olcsó elkészítésére.

Illatszerek és az összes fodrászati áruk, valamint a Dr. Faragó Andor kir. törv. hites vegyész által analizált és törv. védett **Pajor-féle**

„DARIUS”

lábizzadás elleni szer beszerezhető legolcsóbban

Pajor Testvérek illatszergyárában és fodrászati áruk nagykereskedőknél

Budapest, V., Váci-körút 78. Telefon 36—56.

Kapható minden fodrászfelszerelési üzletben.

Mindennemü fodrászbutor

többféle kivitelben, olcsóbb és finomabb, használt állapotban
folyton kapható

Schäffer György, VI., Gyár-utca 2. szám.

Ugyancsak mindennemü fodrászbutort megveszek.

Bleha Ferencz

borotva műköszörüs

Budapest, VI., Váci-körút 27.

Ajánlom aczéláru raktáramat, és borotva műköszörüldémet a t. fodrász urak figyelmébe.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Fodrász

bérletkönyvecskék

10 vagy 12 számozott lappal

kaphatók:

e lap kiadóhivatalában

VII., VÖRÖSMARTY-U. 17. SZ.

TELEFON:

BUDAPEST **ZAORÁL JÁNOS** **VII. BAROSS-UTCZA 1.**
ALAPITTATOTT 1891 **TÖRVÉNYES** **VÉDJEGY** **KITÜNTETETT** PÁRIS 1900

TELEFON:

1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON, ELISMERT ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETETT
„SAJÁT GYÁRTMÁNY” JÓTÁLLÁSSAL.

ZAORÁL JÁNOS
BOROTVA GYÁR ÉS HOMORÚ MŰKÖSZÖRÜLDE
BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.
GYÁRTELEP

UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZÁM.